

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 17 juni 1918 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande angående beräkning av vissa bevillningar å tilläggsstat för år 1918.

Närvarande: herrar Hammarström, Röing, Jacob Larsson, Elof Ljunggren, Östberg, Wijk, Källman. Nilsson i Kristianstad och Söderberg.

Innevarande riksdag har fattat beslut, varigenom beloppet av bevillningarna för året 1918 påverkas; och får bevillningsutskottet, som enligt § 40 riksdagsordningen har att förslagsvis beräkna inkomsterna av de särskilda bevillningarna, härmed avgiva förslag till den jämkning av den vid förra årets riksdag verkställda beräkningen av bevillningarna för år 1918, som påkallas av ovannämnda beslut.

1:o.

Krigskonjunkturskatt.

I det med Kungl. Maj:ts proposition nr 2 av den 14 januari 1918 överlämnade förslaget till tilläggsstat till riksstaten för år 1918 hade bland inkomsterna icke upptagits någon bevillning.

I propositionen nr 459 av den 6 juni 1918 med, bland annat, förslag till ny inkomstberäkning för 1918 års tilläggsstat har däremot bland inkomsterna upptagits en bevillning, nämligen krigskonjunkturskatt, till belopp av 60,000,000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 7 saml. 54 häft. (Nr 66.)

Härom har chefen för finansdepartementet enligt det vid sistnämnda proposition fogade statsrådsprotokollet över finansärenden den 6 juni 1918 anfört bland annat följande.

Genom proposition nr 448 den 16 maj 1918 hade Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga vissa ändringar i förordningen den 30 juni 1916 om krigskonjunkturskatt, avseende i första rummet nya tariffbestämmelser, som medförde en betydande stegring av skatteintäkten. Uti en särskild kalkyl rörande den uppkommande skatteökningen, hade beräknats, att genom förslaget skulle tillföras statsverket 60 miljoner kronor utöver eljest beräkneliga intäkten av krigskonjunkturskatten för år 1918.

Enär det givetvis ej kunde låta sig göra att särskilja den del av 1918 års krigskonjunkturskatt, som skulle komma att inflyta enligt hittills gällande grunder och som redan uppförts i riksstaten för år 1918, från den del, som skulle ytterligare tillföras statsverket genom nu föreslagen tariffskärpning, syntes det vara mest ändamålsenligt att av den inflytande krigskonjunkturskatten avföra å tilläggsstatens inkomsttitel jämt det belopp, som å tilläggsstaten uppförts, och betrakta hela det uppkommande överskottet utöver 100 miljoner kronor (i 1918 års riksstat 40 miljoner kronor; i 1918 års tilläggsstat 60 miljoner kronor) såsom överskott å inkomsttiteln i årets riksstat.

Förberörda kalkyl rörande skatteökningen är av följande lydelse:

Kalkyl

över intäkten av krigskonjunkturskatten för år 1918 enligt de i propositionen nr 448 föreslagna tariffbestämmelser.

Till grund för en uppskattning av sannolika intäkten av 1918 års krigskonjunkturskatt, omlagd enligt proposition nr 448, torde böra läggas beräkning av det belopp, 1917 års krigskonjunkturskatt bort kunna inbringa, därest för densamma hade gällt nu för 1918 föreslagna tariff. Med ledning av det sålunda erhållna resultatet är sedan skatteintäkten för år 1918 att approximera.

Beräkningarna för år 1917 utföras dels för den allmänna tariffen, dels för den bolagen berörande tilläggsavgiften. Nu gällande bestämmelser betecknas såsom 1917 års tariff, de föreslagna som 1918 års tariff.

I fråga om verkningarna av den ändrade allmänna tariffen är att märka, att minskad skatteintäkt uppstår för merinkomstgrupper under 20,000 kronor, ökad intäkt däremot för grupperna över 200,000 kronor, medan för de mellan angivna tal liggande grupperna tariffen och därmed intäkten är oförändrad. Inom varje grupp, vars skatteintäkt förändras genom 1918 års tariff, uträknas ett genomsnittligt öknings- eller minskningstal, vilket användes för att med kändedom om den totala

merinkomstsumman inom envar grupp uträkna ökningar eller minskningar i skatt. Huru inom varje grupp merinkomsterna fördela sig, framgår i någon mån av den uträknade medelmerinkomsten, vartill hänsyn toges vid avrundningar av skattebeloppen. Till ledning vid bedömandet av felen ha vissa extrema gränstal uträknats.

Beträffande den särskilda bolagstariffen blir en beräkning betydligt mera osäker än i föregående fall bland annat av den anledning, att vid bearbetningen av 1917 års krigskonjunkturskattelängder merinkomster och skattebelopp fördelats, i avseende å bolagens inkomstprocent, i endast ett fåtal grupper med stor bredd inom var grupp. Motsvarande hållpunkt som i fråga om den allmänna tariffen kan här ej erhållas. Medeltalet av medelinkomst 1913—1914 + merinkomst 1917, vilket låge nära att använda, sammanfaller nämligen icke med den totala inkomst, vilken ligger till grund för inkomstprocentens beräkning. Här torde det vara nödvändigt att hålla sig tämligen nära intill de minimala för ökad skatteinkomst, som kunna beräknas.

A. *Ändrad avkastning av den allmänna tariffen.*

(1918 års tariff tillämpad på 1917 års merinkomster.)

I. Minskning i grupperna mellan 2,000 och 20,000 kronor.

1) 2,000—9,900 kronor.

Skatt 7,786,000 kronor; merinkomst 62,034,000 kronor; medelmerinkomst cirka 5,500 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	12.6	procent
» » » 1918 » »	9.7	»
Minskningstal	2.9	»
Minskad skatteintäkt	cirka 1,800,000	kronor.

2) 10,000—19,900 kronor.

Skatt 7,342,000 kronor; merinkomst 57,089,000 kronor; medelmerinkomst 14,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	12.9	procent
» » » 1918 » »	12.6	»
Minskningstal	0.3	»
Minskad skatteintäkt	cirka 180,000	kronor.

II. Ökning i grupperna fr. o. m. 200,000 kronor.

3) 200,000—249,900 kronor.

Skatt 7,199,000 kronor; merinkomst 34,616,000 kronor; medelmerinkomst 22,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	20.75	procent
» » » 1918 » »	21.00	»
Ökningstal	0.25	»
Ökad skatteintäkt	cirka 80,000	kronor.

- 4) 250,000 – 299,900 kronor.
 Skatt 7,436,500 kronor; merinkomst 33,380,000 kronor; medelmerinkomst 276,000 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 22.25 procent
 » » » 1918 » » 23.00 »
 Ökningstal 0.75 »
 Ökad skatteintäkt cirka 250,000 kronor.
- 5) 300,000—349,900 kronor.
 Skatt 6,726,200 kronor; merinkomst 28,146,000 kronor; medelmerinkomst 327,300 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 23.75 procent
 » » » 1918 » » 25.00 »
 Ökningstal 1.25 »
 Ökad skatteintäkt cirka 350,000 kronor.
- 6) 350,000 – 399,900 kronor.
 Skatt 5,213,700 kronor; merinkomst 20,612,000 kronor; medelmerinkomst 374,700 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 25.25 procent
 » » » 1918 » » 27.00 »
 Ökningstal 1.75 »
 Ökad skatteintäkt cirka 360,000 kronor.
- 7) 400,000—499,900 kronor.
 Skatt 9,684,400 kronor; merinkomst 35,690,000 kronor; medelmerinkomst 451,800 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 27 procent
 » » » 1918 » » 29 »
 Ökningstal 2 »
 Ökad skatteintäkt cirka 710,000 kronor.
- 8) 500,000—599,900 kronor.
 Skatt 8,996,300 kronor; merinkomst 31,040,000 kronor; medelmerinkomst 544,600 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 29 procent
 » » » 1918 » » 31 »
 Ökningstal 2 »
 Ökad skatteintäkt cirka 620,000 kronor.
- 9) 600,000 – 699,900 kronor.
 Skatt 8,133,400 kronor; merinkomst 26,119,000 kronor; medelmerinkomst 652,900 kronor.
 Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff 31 procent
 » » » 1918 » » 33 »
 Ökningstal 2 »
 Ökad skatteintäkt cirka 520,000 kronor.

10) 700,000—999,900 kronor.

Skatt 21,871,700 kronor; merinkomst 68,655,500 kronor; medelmerinkomst 827,200 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	32 procent
» » » 1918 » »	36.3 »
Ökningstal	4.0 »
Ökad skatteintäkt	cirka 2,850,000 kronor.

11) 1,000,000—1,999,900 kronor.

Skatt 43,123,900 kronor; merinkomst 134,730,500 kronor; medelmerinkomst 1,389,000 kronor.

Beräknad skatteprocent enligt 1917 års tariff	32 procent
» » » 1918 » »	39.1 »
Ökningstal	7.1 »
Ökad skatteintäkt	cirka 9,560,000 kronor.

12) 2,000,000 kronor och därutöver.

Skatt 74,039,000 kronor; merinkomst 231,313,500 kronor.

Ökningstal	8 procent
Ökad skatteintäkt	cirka 18,400,000 kronor.

III. Sammanfattning.

2,000 — 9,900 kronor	— 1,800,000 kronor	
10,000 — 19,900 »	— 180,000 »	
200,000 — 249,900 »		+ 80,000 kronor
250,000 — 299,900 »		250,000 »
300,000 — 349,900 »		350,000 »
350,000 — 399,900 »		360,000 »
400,000 — 499,900 »		710,000 »
500,000 — 599,900 »		620,000 »
600,000 — 699,900 »		520,000 »
700,000 — 999,900 »		2,850,000 »
1,000,000—1,999,900 »		9,560,000 »
2,000,000 och därutöver		18,400,000 »
— 1,980,000 kronor + 33,700,000 kronor		
Summa ökning utöver minskning		31,720,000 »

Med användande av minimala sjunker summa ökning till 30,550,000 och summa ökning utöver minskning till 28,570,000 kronor. Totalökningen torde kunna uppskattas till i runt tal 30,000,000 kronor.

B. Avkastning av tilläggstariff för bolag.

(Tillämpad på 1917 års merinkomster.)

I. Inom de olika inkomstprocentgrupperna.

1) Gruppen 10.1—25.0 procent.

Skatt 16,439,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 139,711,000 kronor;
kapital 972,022,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 15 procent) 2.5 procent eller cirka 400,000 kronor.

2) Gruppen 25.1—50.0 procent.

Skatt 42,180,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 222,196,000 kronor;
kapital 713,113,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 30 procent) 10.1 procent eller cirka 4,200,000 kronor.

3) Gruppen 50.1—75.0 procent.

Skatt 30,404,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 135,548,000 kronor;
kapital 281,498,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 60 procent) 25 procent eller cirka 7,600,000 kronor.

4) Gruppen 75.1—100.0 procent.

Skatt 22,366,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 92,798,000 kronor;
kapital 126,815,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 85 procent) 27.5 procent eller cirka 8,400,000 kronor.

5) Gruppen 100.1—125.0 procent.

Skatt 18,027,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 71,622,000 kronor;
kapital 72,357,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 110 procent) 46 procent eller cirka 8,300,000 kronor.

6) Gruppen 125.1—150.0 procent.

Skatt 8,222,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 32,156,000 kronor;
kapital 34,378,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning (efter 135 procent) 48.5 procent eller cirka 3,600,000 kronor.

7) Gruppen 150 procent och däröver.

Skatt 44,281,000 kronor; medelinkomst + merinkomst 158,564,000 kronor;
kapital 85,569,000 kronor.

Beräknad skatteförhöjning 50 procent eller cirka 22,100,000 kronor.

II. Sammanfattning.

10.1— 25.0 procent	±	400,000 kronor
25.1— 50.0 »		4,200,000 »
50.1— 75.0 »		7,600,000 »
75.1—100.0 »		8,400,000 »
100.1—125.0 »		8,300,000 »
125.1—150.0 »		3,600,000 »
150.1— och därutöver		22,100,000 »

Summa 54,600,000 kronor.

Vid användning av minimala för ökningen sjunker summan till 50,600,000 kronor; och torde det ej vara rådligt att för nu ifrågavarande ändamål räkna med mer än något över 50,000,000 kronor.

C. Den ökade avkastningen av 1918 års krigskonjunkturskatt.

Inalles skulle de nya tariffbestämmelserna tillämpade på 1917 års taxering ge ett tillskott av omkring eller något över 80 miljoner kronor. Då 1917 års krigskonjunkturskatt inbragte 251.8 miljoner kronor skulle ökningen alltså representera mellan 31 och 32 procent av det förutvarande skattebeloppet. Såsom utgångspunkt för en uppskattning av den ökade intäkten utav 1918 års krigskonjunkturskatt synes sålunda kunna begagnas det antagandet, att de nya tariffbestämmelserna förhöja skatteintäkten med ungefär en tredjedel. Förutsättning är emellertid en åtminstone i stort likformig fördelning av de år 1917 och år 1918 taxerade merinkomsterna såväl efter merinkomstens absoluta storlek som efter totalinkomstens procentiska förhållande till kapitalet. Bägge förutsättningarna äro givetvis osäkra. I synnerhet torde man icke kunna utgå från en lika gynnsam fördelning i procentgrupper för innevarande års taxering som för fjolårets. Med hänsyn härtill bör en avsevärd reduktion ske i den efter nyss angivna grund beräknade ökningen i skatteintäkt.

Skulle 1918 års krigskonjunkturskatt inbringa, enligt nu gällande tariff, cirka 200 miljoner kronor, borde skatteökningen genom de nya tariffbestämmelserna, om ökningen skattas till en tredjedel, bliva bortåt 67 miljoner kronor. Med förutsättande av en felmarginal av 10 procent torde beräknliga skatteökningen kunna upptagas till 60 miljoner kronor.

Den ändring i krigskonjunkturskatteförordningen, som föreslogs i ovannämnda proposition nr 448, innebar dels en skärpning av den allmänna tariffen för skattens beräkning, dels ock ett skattetillägg för vissa bolag. Av de 60 miljoner kronor, som beräknades komma att inflyta år 1918 till följd av ifrågavarande författningsändring, har, såsom utskottet i betänkandet nr 59 angivit, ungefär 25 miljoner kronor beräknats falla å skärpningen av den allmänna tariffen och återstoden eller omkring 35 miljoner kronor på tillägget för bolagen. Med anled-

Utskottet.

ning av nyssnämnda proposition har riksdagen numera fattat beslut och därvid bifallit densamma, i vad angår skärpningen av den allmänna tariffen, men däremot icke bifallit propositionen beträffande bolagens skattetillägg. Såsom ökad skatteintäkt i följd av ändring i krigskonjunkturskatteförordningen torde följaktligen ej böra beräknas mer än 25 miljoner kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att bland inkomsterna å 1918 års tilläggsstat måtte uppföras krigskonjunkturskatt till belopp av kronor 25,000,000: —

2:o.

Tilläggskatt för år 1918 å inkomst och förmögenhet.

Av vad ovan anförts framgår, att den jämkning riksdagen vidtagit beträffande Kungl. Maj:ts i propositionen nr 448 framlagda förslag om skärpning av krigskonjunkturskatten innebär, att den beräknade merintäkten av skatten för innevarande år reducerats med omkring 35 miljoner kronor. Med anledning härav och då nämnda belopp är för statsregleringen erforderligt, har riksdagen, på bevillningsutskottets förslag (betänkandet nr 60), antagit »förordning om tilläggskatt för år 1918 å inkomst och förmögenhet», varmed avsetts att statsfinansiellt uppväga den minskning av krigskonjunkturskattens meravkastning, som nyss omförmälts.

Utskottet får alltså hemställa,

att tilläggskatt för år 1918 å inkomst och förmögenhet måtte å samma års tilläggsstat beräknas till ... kronor 35,000,000: —

Summa kronor 60,000,000: —.

Slutligen vill utskottet i detta sammanhang erinra, att riksdagen dels med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 76 beslutat tillfällig höjning av vissa postavgifter, varigenom inkomsterna av poströrelsen jämväl under innevarande år komma att ökas, dels ock med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 103 medgivit viss nedsättning av sockerskatten under en del av år 1918. Vad riksdagen sålunda beslutat föranleder emellertid icke i nu förevarande avseende någon framställning från utskottets sida.

Stockholm den 17 juni 1918.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.

: